

UNIDISCAT

(Universitat i discapacitat a Catalunya)

Consell Interuniversitari de Catalunya
Oficina d'Orientació per a l'Accés a la Universitat

Emili Soro Camats

Per a la comissió tècnica UNIDISCAT

UNIDISCAT

És un dispositiu per al foment d'accions encaminades a la consecució d'una **universitat inclusiva**.

La inclusió és una actitud, una forma de viure i de veure a l'altre.

Té a veure amb la **identificació**, la **participació**, la **gestió de l'aula**, la **consecució de l'èxit**, i molt **especialment en la supressió de barreres** per a la inclusió.

Universitat inclusiva

- Donar resposta a la diversitat
- Conèixer i donar resposta a les necessitats educatives de cada alumne o alumna
- Conèixer i donar resposta a les necessitats del professorat

La perspectiva inclusiva pressuposa canvis:

- De la institució
- De tota la comunitat universitària

Universitat de Barcelona	Programa «FEM VIA»
Universitat Autònoma de Barcelona	Especials (PIUNE)
Universitat Politècnica de Catalunya	Programa d'Atenció a les Discapacitats (PAD)
Universitat Pompeu Fabra	Servei d'Atenció a la Comunitat Universitària
Universitat de Lleida	Servei d'Extensió Universitària
Universitat de Girona	Servei de Gestió Acadèmica i Estudiants
Universitat Rovira i Virgili	Secció d'Estudiants
Universitat Oberta de Catalunya	Vicerectorat de Recerca, Innovació i Metodologia Educativa
Universitat Ramon Llull	Servei d'Atenció i Recepció de la Universitat
Universitat de Vic	Servei d'Orientació Psicopedagògica Programa d'atenció als estudiants amb discapacitat
Universitat Internacional de C.	Servei d'Estudiants

UNIDISCAT

(2006). Consell Interuniversitari de Catalunya va impulsar la creació de la Comissió Tècnica UNIDISCAT

- Hi estan representades totes les universitats catalanes

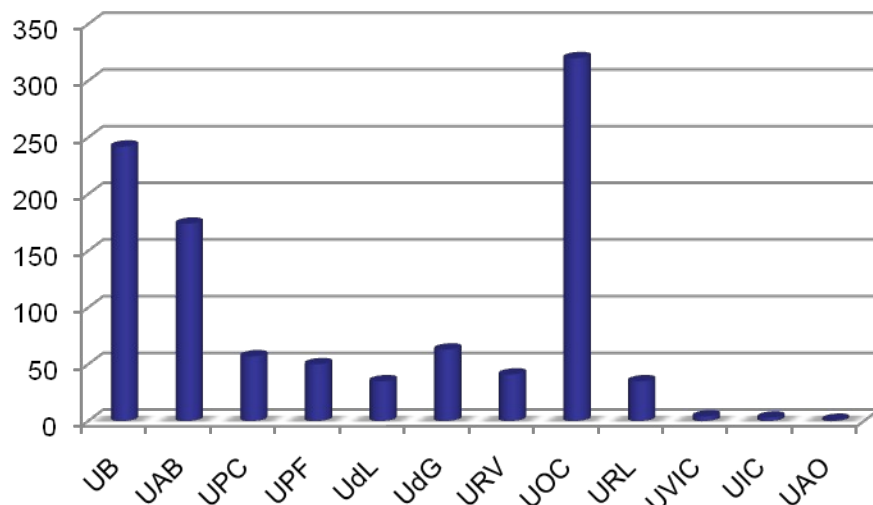
(2007). Principals actuacions

- Anàlisi de la situació actual, dels aspectes legals i de les necessitats de l'estudiantat amb discapacitat

(2009). I Jornada UNIDISCAT

- Experiències de professors i estudiants

Estudiants amb discapacitat matriculats a les universitat catalanes curs 2007/2008

Total Estudiants : 1025

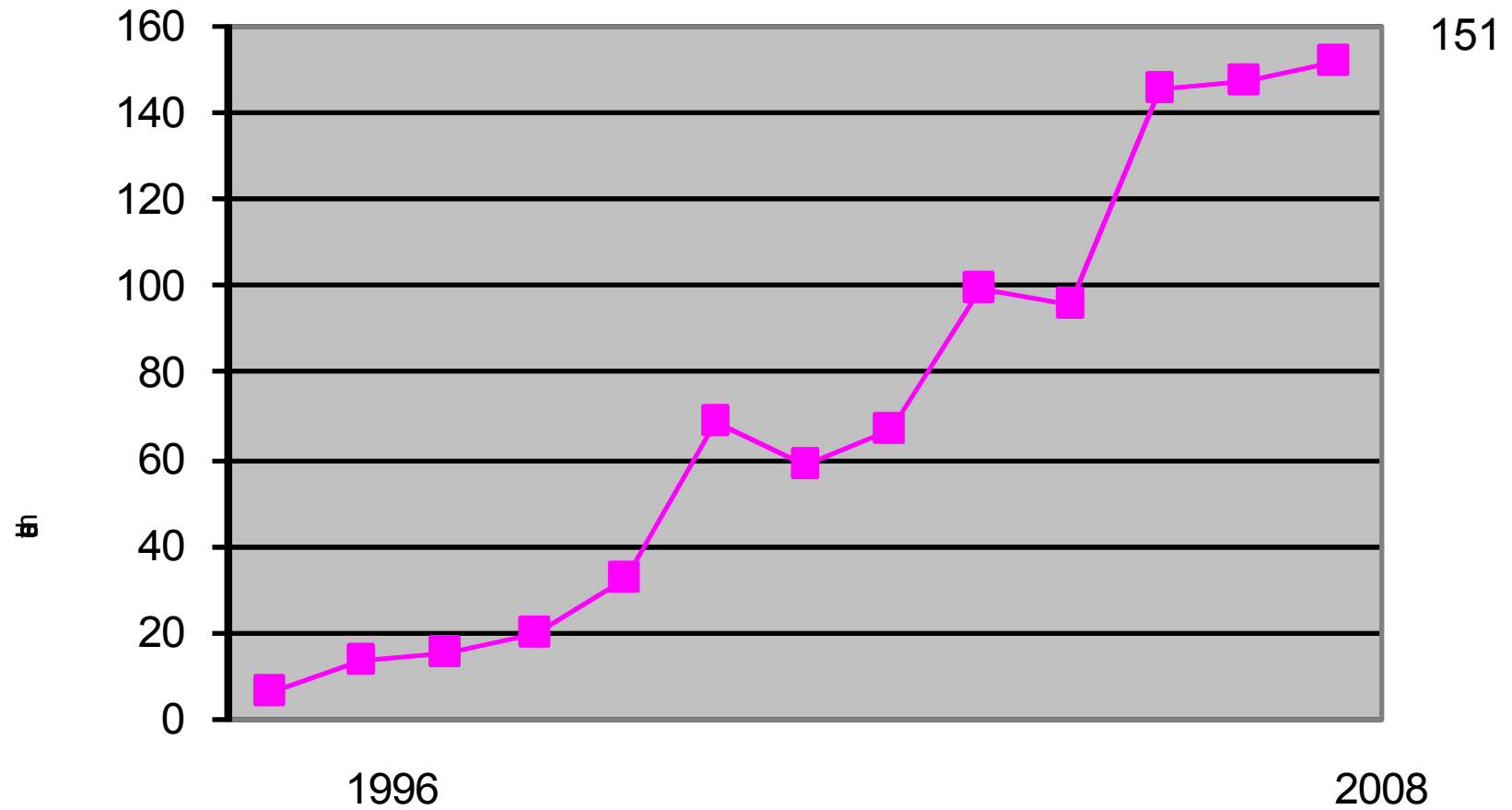
Tipus d'estudis	Nombre d'estudiants	Percentatge
Estudis de 1r cicle	336	32,78%
Estudis de 1r i 2n cicle	542	52,88%
Estudis de 2n cicle	92	8,98%
Màster universitari	33	3,22%
Doctorat	17	1,66%
Sense especificar	5	0,49%
Total	1.025	100%

Necessitats d'adaptacions	Nombre d'estudiants	Percentatge
Sí	103	10,05%
No	454	44,29%
Sense especificar	468	45,66%
Total	1.025	100%

Necessitats i provisió d'ajuts

- **Accessibilitat**, com ara il·luminació d'espais, senyalitzacions del campus i d'espais, instal·lació de baranes, protecció d'espais de risc, adaptació de mobiliari, eliminació de barreres d'accés a la comunicació oral i escrita (especialment la derivada de la consulta d'informació en entorns electrònics), o emissors i receptors de senyals acústiques.
- **Ajuts tècnics especials**, com ara ordinadors especials, programari adequat a les necessitats de l'estudiantat, teclats adaptats, commutadors i reconeixement de veu per a accés alternatiu a l'ordinador, o materials per escriure, enregistrar i escoltar a l'aula.
- **Suport o assistència personal**, com ara traductors de llengua de signes o acompanyants de suport.

Persones amb discapacitat a les universitats de Catalunya (2008)

Alumnat amb discapacitat matriculat 2008

UB	41
UAB	24
UPC	7
UPF	8
UdL	2
UdG	12
URV	10
UOC*	38
URL	3
UVIC	3
UIC	3
UAO	0
TOTAL	151

- **62% dones 38% homes**

- **És un grup infrarepresentat**

Estudiantat i tipus d'accés

- 69 han accedit per la convocatòria de reserva de plaça
- 82 per la convocatòria general
  - 15 % accedeixen per les proves de més grans de 25 anys

Nombre de matriculats segons la discapacitat (2008)

Discapacitat	Matriculats
Auditiva	10
Mobilitat	35
Motricitat fina	2
Psicològica	23
Visual	20
Altres	25
No especificada	36

En concret, UNIDISCAT pretén la consecució d'objectius com:

- Crear un espai de treball i reflexió conjunt entre les universitats catalanes per tal de mantenir la millor coordinació possible i promoure línies d'actuació comunes.
- Promoure l'estudi del marc legal i jurídic en relació a les adaptacions curriculars i altres aspectes que garanteixin l'accessibilitat i la igualtat d'oportunitats.
- Estudiar l'estat actual de les adaptacions curriculars que cal endegar en cada cas i en general.

En concret, UNIDISCAT pretén la consecució d'objectius com:

- Establir i mantenir la **cooperació** amb altres departaments, entitats i universitats d'arreu.
- Elevar **propostes a la Comissió d'Accés** i d'Assumptes Estudiantils del Consell Interuniversitari Català.
- Fomentar la **divulgació** de les bones pràctiques educatives
- Analitzar la situació actual i **detectar les necessitats** per tal d'oferir protocols d'actuació apropiats que permetin construir una universitat inclusiva en el marc de **l'EEES**.

EFECTES DE L'E.E.E.S. General

- Atenció centrada en l'esforç del estudiant (ECTS)
- Criteris de mobilitat entre universitats
- Sistema d'avaluació continuada
- Sistema de portabilitat de beques.
- Concepte d'autoaprenentatge i competències associades a tasques acreditades en un document que ho acredita (Model de motxilla)
- Diversitat en la oferta i Model de Canonada (intercanvi entre àrees de coneixement i modalitat de titulació)
- Domini d'idiomes
- Presència de noves tecnologies per a l'aprenentatge
- Model en xarxa d'aprenentatge
- *Long Life Learning*. Educació permanent
- Competències per a posicionar-se en el món laboral
- Nou model de Selectivitat (2011)

(Bologna with students eyes, 2007)

EFECTES DE L'E.E.E.S.

Estudiants amb necessitats especials

Es posa de manifest:

- Relació Esforç - Programació - Mobilitat
- Adequacions per a l'avaluació
- Insuficiència de material adaptat
- Ajust de l'exigència
- Limitacions en el suplement al títol
- Orientació acadèmica i professional
- Inexistència d'adaptacions curriculars

Reflexions per a la discussió final

- Les persones amb discapacitat accedeixen **menys** als ensenyaments universitaris que la població en general
- Els estudiants amb discapacitat accedeixen **més a estudis a distància** (per ex. UNED 1/3 estudiants amb discapacitat)
- Una de les causes de l'escassa presència d'estudiants amb discapacitat es **l'abandonament precoç dels estudis**
- Els estudis universitaris suposen una bona protecció front a **l'atur** (per titulats amb discapacitat, major que per a la població en general)

A mode de discussió final

- La comissió tècnica UNIDISCAT té com a fita immediata promoure:
  - Estudi i proposta sobre les adaptacions curriculars: a nivell legal i procedimental
  - Estudi i concreció de les respostes educatives adequades, i dels drets i deures dels actors en el procés

Per exemple:

- Capacitat de flexibilitat i negociació
- Disposar d'una estratègia addicional
- Valoració del procés (estudiantat i professorat)

(Moodhead, Peter i West, 2002, Universitat de Bristol)

Reflexions per a la discussió final

En el cas de l'alumnat amb sordesa l'accés a la universitat hauria de ser possible. Caldria:

- una bona orientació
- provisió d'ajuts
- adaptabilitat als crèdits acadèmics
- actituds de reconeixement de les necessitats i aplicació de solucions

«L'educació superior ha de ser accessible a tothom d'acord amb el mèrit. No es pot acceptar cap discriminació» UNESCO (1998)